

Richtlijn voor aanpassingen IVIO-examens voor deelnemers met een beperking¹

1. Inleiding
2. Uitgangspunten
3. Richtlijnen
 - 3.1 Aanpassingen in het algemeen
 - 3.2 Handicap
 - 3.3 Leerstoornissen
 - 3.4 Examen- en toetsvrees
 - 3.5 Procedure aanvraag aanpassingen
 - 3.6 Regels voorleesexamens en leeshulp

1. Inleiding

Het opstellen van richtlijnen met betrekking tot aangepaste examens voor deelnemers met een handicap vloeit voort uit artikel 7.4.8h van de WEB betreffende de onderwijs- en examenregeling. 'De onderwijs- en examenregeling omvat ten minste: de wijze waarop de toetsen en het examen of onderdelen daarvan worden afgenomen, daaronder begrepen de wijze waarop gehandicapte deelnemers in voorkomende gevallen in de gelegenheid worden gesteld de toetsen en het examen of onderdelen daarvan af te leggen.'

In deze richtlijn worden de regels en uitgangspunten beschreven die het IVIO-Examenbureau hanteert met betrekking tot aangepaste examens voor deelnemers met een handicap.

2. Uitgangspunten

Het IVIO-Examenbureau hanteert de volgende uitgangspunten ten aanzien van aangepaste examinering voor deelnemers met een handicap.

1. Opleidingen stellen op verantwoorde wijze vast of een deelnemer met een handicap over de in de eindtermen aangegeven kennis en vaardigheden beschikt.
2. Aanpassingen mogen er niet toe leiden dat het eindresultaat van de opleiding voor een deelnemer met een handicap van minder waarde is dan voor iemand zonder handicap.
3. Zolang de aanpassingen voor onderwijs en examens niet strijdig zijn met de eindtermen is er voldoende ruimte voor eventuele aanpassingen.
4. De examinering is voor alle deelnemers gelijkwaardig, maar hoeft niet op gelijke wijze plaats te vinden.
5. Gegeven de grote variatie aan handicaps en de verschillen tussen opleidingen, is het niet doenlijk een vast stramien voor het bepalen van wel of niet toelaatbare aanpassingen te ontwerpen (met uitzondering van de in punt 6 genoemde aanpassing). Aanpassingen zijn altijd maatwerk en verschillen per deelnemer met een handicap. De verantwoordelijkheid voor het toekennen van aanpassingen ligt bij de Examencommissie van het IVIO-Examenbureau.
6. Op het bovengenoemde punt vormen voorleesexamens en leeshulp een uitzondering. Deze vorm van aanpassing heeft door de examencommissie vastgestelde regels (art. 3.6).

¹ Daar waar beperking staat, kan indien van toepassing tevens chronische ziekte, handicap, leerstoornis of examen- en toetsvrees worden gelezen.

3. Richtlijnen

Bij het bepalen van mogelijke aanpassingen bij examinering van een deelnemer met een handicap, zijn voor de examencommissie onderstaande richtlijnen uitgangspunt. Afwijkende aanpassingen kunnen aangevraagd worden waarna de examencommissie hierover oordeelt.

3.1 Aanpassingen in het algemeen

In deze paragraaf zijn een aantal mogelijke aanpassingen in kernwoorden aangegeven.

AANPASSINGEN IN HET ALGEMEEN	
	Toetstijdverlenging
	Gebruik van speciale hulpmiddelen (bv. leesloep, doventolk)
	Aanpassing van examendocumenten, bv. braille, grootletterdruk, geluidsdragers. Locatie zorgt zelf voor deze middelen (wel dient dit in overleg met IEB te geschieden)
	Aanpassing van de examenlocatie (bv. aparte ruimte gebruiken)
	Aanpassing van de wijze van examineren (digitaal i.p.v. schriftelijk) Laptop/PC dient door locatie beschikbaar gesteld te worden, er dient geen internet toegang mogelijk te zijn
	Computeraanpassingen: apparatuur en programmatuur ondersteunende software programma's door locatie zelf aan te leveren (altijd in overleg met en na goedkeuring door IEB)
	Extra zorg m.b.t. tijdig informeren over toetsen, duidelijke mededelingen bij wijzigingen, duidelijkheid in structuur en aanpak in het algemeen

3.2 Handicap

In deze paragraaf zijn een aantal mogelijke aanpassingen opgenomen voor de meest voorkomende handicaps waargenomen door het IVIO-Examenbureau. Het uitgangspunt voor het toekennen van mogelijke aanpassingen is, dat de deelnemer door middel van een verklaring van een deskundige arts (specialist) kan aantonen dat er sprake is van een handicap. Adviezen van een deskundige worden (daar waar mogelijk) opgevolgd.

VISUEEL	
Blind	Toetsopgaven op stick aanleveren voor omzetting m.b.v. brailleleesregel op de computer in samenwerking met Dedicon
	Mondeling toetsen i.p.v. schriftelijk, indien eindtermen hiervoor ruimte laten
	Toetstijd verlenging
Slechtziend	Toetsopgaven aanleveren in grootletterdruk A3
	Toetsopgaven op stick aanleveren en toets (antwoorden) op de computer maken
	Mondeling toetsen i.p.v. schriftelijk
	Toetstijd verlenging

AUDITIEF	
Doof	Gebruik maken van een doventolk/audiotolk
	Schriftelijk toetsen i.p.v. mondeling
	Toetstijd verlenging
Slechthorend	Gebruik maken van solo-apparatuur
	Gebruik maken van doventolk/audiotolk
	Schriftelijk toetsen i.p.v. mondeling
	Toetstijd verlenging

MOTORISCH (bv. bij lopen, staan, bewegen, fijne motoriek, rugklachten, e.d.)	
Stoornis in bewegingsfunctie (altijd maatwerk)	Toets maken op de computer
	Toetstijd verlenging

OVERIGE	
Autisme	Persoonlijke toetsinstructie. Zie tevens aandachtspunten bij examen- en toetsvrees
Aangeboren hersenletsel/ADHD/ADD	Zie tevens aandachtspunten bij leerstoornissen
Niet aangeboren hersenletsel	Zie tevens aandachtspunten bij leerstoornissen
Psychische problemen (in behandeling (geweest))	Nader te bepalen (het betreft altijd maatwerk)
Spraak- en taalproblemen	Toetstijd verlenging bij mondeling toetsen bij (extreem) stotteren

3.3 Leerstoornissen

In deze paragraaf zijn de mogelijke aanpassingen opgenomen van de twee meest voorkomende leerstoornissen: dyslexie en dyscalculie. Het uitgangspunt voor het toekennen van mogelijke aanpassingen bij deze leerstoornissen is, dat de deelnemer door middel van een verklaring van een psycho-diagnostisch geschoolde psycholoog of orthopedagoog kan aantonen dat de diagnose dyslexie of dyscalculie is gesteld. Voortkomend uit de diagnose kan een advies volgen voor het nemen van bepaalde maatregelen met betrekking tot examinering.

DYSLEXIE
Toetstijd verlenging van 30% - 50%
Toetsopgaven in grootletterdruk op A3
Gebruik van tekstverwerker (met spellingcontrole)
Gebruikmaken van oplossingschema's/steunkaarten door de vakdocent verstrekt
Lay-out in lettertype (punt 12) 'Arial' (geschikt lettertype voor dyslectici)
Andere maatregelen, samenhangend met de specifieke vorm van dyslexie, voortkomend uit een psychodiagnostisch onderzoeksverslag van de cursist
Voorleeshulp (zie punt 3.6)

DYSCALCULIE
Toetstijd verlenging van 30% - 50%
Opgaven in verzorgde lay-out
Lay-out in lettertype (punt 12) 'Arial'
Gebruikmaken van oplossingschema's/steunkaarten door de vakdocent verstrekt
Andere maatregelen, samenhangend met de specifieke vorm van dyscalculie, voortkomend uit een psychodiagnostisch onderzoeksverslag van de cursist

ANDERE LEERSTOORNISSEN
Maatregelen, samenhangend met de specifieke vorm van de leerstoornis

3.4 Examen- en toetsvrees

In deze paragraaf zijn de mogelijke aanpassingen opgenomen voor deelnemers met examen- en toetsvrees. Het uitgangspunt voor het toekennen van mogelijke aanpassingen bij examen- en toetsvrees is dat de deelnemer, door middel van een verklaring van een psycho-diagnostisch geschoolde psycholoog of orthopedagoog, kan aantonen dat de diagnose examen- en toetsvrees is gesteld. Voortkomend uit de diagnose kan een advies volgen voor het nemen van bepaalde maatregelen met betrekking tot examinering.

EXAMEN- EN TOETSVREES

Toetstijd verlenging

Deelnemer mag een koptelefoon gebruiken met een rustgevend muziekje

Er is een speciale surveillant om de deelnemer gerust te stellen

3.5 Procedure aanvraag aanpassingen

- De aanvrager vult het aanvraagformulier 'aangepaste IVIO examens voor deelnemers met een handicap' in. Aanvraagformulier aanvragen bij IVIO-Examenbureau of downloaden van www.ivio-examenbureau.nl.
- De aanvraag dient u samen met de verklaring en inschrijving en op de uiterste inschrijfdatum van het examen waarvoor de aanpassing(en) nodig is in te dienen bij het IVIO-Examenbureau.
- Het IVIO-Examenbureau handelt het verzoek af binnen een termijn van 10 werkdagen, na eventueel overleg met de examencommissie.
- De verklaring dient afgegeven te zijn voordat de deelnemer zich voor een examen inschrijft.
- IVIO-Examenbureau is gerechtigd een vergoeding voor meerwerk, dan wel extra kosten aan de locatie in rekening te brengen.

3.6 Regels voorleesexamens en leeshulp

Op 19 mei jl. zijn door de examencommissie de regels omtrent voorleesexamen en leeshulp vastgesteld.

- Er moet altijd een waarnemer van IVIO bij het voorleesexamen zijn.
- Het examen wordt voorgelezen door een vakdocent.
- De vakdocent is dan tevens examenleider.
- Er dient altijd een officiële verklaring aanwezig te zijn van een psychodiagnostisch geschoolde psycholoog of een orthopedagoog.
- Voor niveau 1 kan er voor elk vak een voorleesexamen/leeshulp aangevraagd worden. Voor niveau 2, 3 en 4 worden aanvragen voor een voorleesexamen/leeshulp individueel beoordeeld. Hierin wordt rekening gehouden met het vak waarvoor het wordt aangevraagd. Voor taalvakken (Nederlands, Engels, Frans, Duits) wordt een voorleesexamen/leeshulp aanvraag anders beoordeeld dan voor vakken waarbij taalbegrip niet hetgeen is waarop getoetst moet worden (economie, geschiedenis, rekenen, wiskunde, aardrijkskunde, etc.).
- Er wordt geen vermelding van de aanpassing op het diploma gemaakt.
- Er kan maar één type examen per lokaal tegelijkertijd worden voorgelezen, wel kunnen meerdere kandidaten met eenzelfde handicap aanwezig zijn.
- Er kunnen meerdere examens na elkaar worden voorgelezen.
- De waarnemer van IVIO doet het examenwerk direct in een envelop en sluit deze af.
- De extra kosten die met deze aanpassing gepaard gaan, worden aan de locatie in rekening gebracht.